

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 522/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom, Námestie SNP 8, Zvolen, proti oznámeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 Gn 213/24/1000-5 z 28. mája 2024 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oznámením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Gn 213/24/1000-5 z 28. mája 2024 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté oznámenie a vec vrátil generálnej prokuratúre. Domáha sa tiež náhrady trov konania.
- Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal ako poškodený Okresnej prokuratúre Zvolen celkovo dve trestné oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin krivej výpovede, resp. podvodu.
- Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti obsiahlo vysvetľuje skutkové okolnosti, ktoré viedli k podaniu predmetných trestných oznámení. Ich základom bolo uzavretie zmluvy o dielo medzi objednávateľom [REDAKOVANÉ] zastúpeným konateľom [REDAKOVANÉ] a zhotoviteľom [REDAKOVANÉ] zastúpeným sťažovateľom ako konateľom. Podľa tejto zmluvy mal zhotoviteľ realizovať pre objednávateľa špecifikované dielo (elektronická požiarňa signalizácia, zabezpečovacie systémy, prístupové systémy, kamerový dohľad, meranie a regulácia vykurovania,

meranie a regulácia chladenia, meranie a regulácia vzduchotechniky, silnoprúd, regulácia osvetlenia, data systems, TV signál a plošné ozvučenie v špecifikovanej budove).

4. Realizácia diela prebiehala od apríla 2020 s tým, že pôvodne malo byť dielo ukončené a odovzdané do 31. augusta 2020. Nutnou a obvyklou podmienkou na realizáciu diela bola stavebná a technická pripravenosť zo strany objednávateľa (okrem iných čisté priestory budovy, ukončenie hrubých a prašných stavebných prác, ukončenie všetkých interiérových prác, zabezpečená kabeláž a silnoprúdové rozvody, predloženie aktuálnej a platnej dokumentácie k existujúcim technológiám – plynová kotolňa, existujúce silnoprúdové rozvody a pod.). Podľa pôvodného dojednania mala byť stavebná a technická pripravenosť objednávateľom ukončená k 30. júnu 2020 a dielo malo byť zhotoviteľom realizované od 1. júla 2020 do 31. augusta 2020 s jeho odovzdaním 1. septembra 2020.

5. Objednávateľ nezabezpečil stavebnú a technickú pripravenosť k 30. júnu 2020, minimálne do leta 2021 prebiehali vnútorné stavebné práce, preto dielo nemohlo byť v plnom rozsahu realizované. Objednávateľ od leta 2020 neustále posúval termín stavebnej a technickej pripravenosti. Od 21. marca 2021 bol avizovaný celoštátny tvrdý 3-týždňový lockdown a objednávateľ plánoval stavebnú a technickú pripravenosť predbežne k 30. júnu 2021. Z týchto dôvodov zhotoviteľ 20. marca 2021 prerušil práce. V budove boli vymenené kľúče, zhotoviteľovi tieto nové kľúče neboli poskytnuté, bol mu takto zamedzený vstup do budovy. Objednávateľ ani na opakované výzvy neoznámil, kedy bude možné v prácach pokračovať. Objednávateľ vyzval dodávateľa, aby mu odovzdal už obstaraný materiál s tým, že uskutočnia vzájomný zápočet pohľadávok a ukončia spoluprácu. Objednávateľ uviedol zhotoviteľa do omylu, pretože materiál prevzal, ale vzájomnému zápočtu pohľadávok sa účelovo vyhýbal, na konkrétne návrhy zhotoviteľa nereagoval, pričom zjavne nemal záujem dospieť k dohode.

6. Zhotoviteľ vystavil faktúry na vykonanú časť diela a materiál, pričom objednávateľ tieto faktúry neuhradil. Na dodaných častiach diela pritom objednávateľ vykonával svoje podnikanie, čím dochádzalo k nezákonnému obohacovaniu objednávateľom. Aj napriek tomu, že realizácia diela prebiehala podľa platnej zmluvy o dielo, objednávateľ sa opakovane snažil dodatočne zhotoviteľovi predložiť na podpis inú zmluvu o dielo, ktorá nezodpovedala predmetu diela a platnej legislatíve, bola všeobecná a vágna, nevyvážená v neprospech zhotoviteľa, odvolávala sa na neexistujúce prílohy a bola by právne nevymáhateľná.

7. Neskôr vyšlo najavo, že objednávateľ prevádzkoval plynovú kotolňu bez dokladov v rozpore s platnou legislatívou – bez platnej revíznej správy, bez schém zapojenia, čidlá prítomnosti úniku plynov boli po termíne platnej kalibrácie, preto bola otázna ich funkčnosť, nebola poverená oprávnená osoba na správu kotolne. Konateľ objednávateľa uviedol, že doklady od kotolne predloží, ale nikdy tak neurobil. Plynová kotolňa sa nachádzala v suteréne administratívnej budovy, na ktorej prízemí bola okresná expozitúra banky prístupná verejnosti a kancelárie. V prípade úniku plynu mohlo dôjsť jednak k usmrteniu zadusením alebo k výbuchu. V prípade havárie alebo technickej poruchy kotolne nebolo možné zjednať bezprostredne nápravu pre neexistenciu dokumentácie.

8. Sťažovateľ mal podozrenie, že konateľ objednávateľa sa v uvedenom kontexte dopustil viacerých trestných činov, podal na prokuratúre oznámenie o skutočnostiach tomu nasvedčujúcich. Konateľ objednávateľa bol vypočutý. Sťažovateľ, vychádzajúc z uznesenia vyšetrovateľa, sa domnieva, že

výpoveď konateľ a objednávateľ a ako svedka bola v plnom rozsahu nepravdivá a bolo ju možné označiť ako krivú výpoveď z osobitného motívu. Na základe toho sťažovateľ podal ďalšie oznámenie na prokuratúre o týchto skutočnostiach.

9. Sťažovateľ podal okresnej prokuratúre celkom dve oznámenia ako poškodený. Dňa 24. júla 2022 podal okresnej prokuratúre oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin krivej výpovede. Vyšetrovateľ uznesením z 10. februára 2023 trestné oznámenie sťažovateľa odmietol. Sťažovateľ podal 10. marca 2023 sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí trestného oznámenia. Okresná prokuratúra uznesením z 29. marca 2023 sťažnosť zamietla. Dňa 12. januára 2024 podal sťažovateľ Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici podnet na preskúmanie postupu prokurátora a vyšetrovateľa. Následne 16. januára 2024 podal okresnej prokuratúre trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu krivej výpovede. Dňa 29. januára 2024 okresná prokuratúra postúpila podania sťažovateľa krajskej prokuratúre, o čom bol sťažovateľ upovedomený. Následne 20. februára 2024 podal sťažovateľ sťažnosť na konanie prokurátora okresnej prokuratúry týkajúcu sa postupu po podaní oznámenia, a to generálnej prokuratúre. Generálna prokuratúra listom z 1. marca 2024 odovzdala predmetnú vec na ďalší postup krajskej prokuratúre.

10. Krajská prokuratúra podaním zo 14. marca 2024 sťažovateľovi oznámila, že jeho žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom konaní nie je dôvodná. Sťažovateľ listom zo 14. mája 2024 podal generálnej prokuratúre podnet na preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora. Generálna prokuratúra napadnutým oznámením z 28. mája 2024 (doručeným sťažovateľovi 3. júna 2024) odovzdala predmetnú vec na vybavenie krajskej prokuratúre, keďže nezistila dôvody na prijatie konkrétnych zákonných opatrení vyplývajúcich z úradnej povinnosti alebo rozhodnutia nadriadeného prokurátora.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na inú právnu ochranu napadnutým oznámením generálnej prokuratúry. Podľa sťažovateľa vyšetrovateľ sa jednostranne uspokojil s účelovou výpoveďou svedka a nijak si neoveril relevantný skutkový stav, pričom trestné oznámenie sťažovateľa odmietol. Uvedené pochybenie nenapravil ani dozorujúci prokurátor a ani nadriadení prokurátori.

12. Sťažovateľ poukazuje na to, že vyšetrovateľovi poskytol rozsiahly písomný materiál (v rozsahu takmer 260 strán), v ktorom je zdokumentované ako [REDACTED] ako svedok opakovane takmer 30-krát uviedol nepravdu o okolnostiach, ktoré majú podstatný vplyv pre rozhodnutie. Jeho nepravdivé tvrdenia sú vyvrátené priloženými listinnými dôkazmi v spise. Uvedené okolnosti taktiež popísal na 14 stranách v trestnom oznámení zo 16. januára 2024. Tieto dôkazy, rozpory a pochybnosti nezohľadnili ani vyšetrovateľ, ani dozorujúci prokurátor a ani nadriadení prokurátori. Vyšetrovateľ a ani dozorujúci prokurátor si nijako neoverili tvrdenia osoby, proti ktorej boli trestné oznámenia smerované, a nevykonali žiadne úkony, ktorými by zistili pravdivý skutkový stav týkajúci sa tvrdení sťažovateľa ako oznamovateľa, a napriek tomu dospeli k právnomu záveru, na základe ktorého trestné oznámenie odmietli. Vyšetrovateľ sa jednostranne uspokojil s účelovou

a nepravdivou výpoveďou ■■■■■ a dospel tak k logicky neodôvodneným záverom. Dozorujúci prokurátor pritom toto pochybenie nijak vyšetrovateľovi nevytkol.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu napadnutým oznámením generálnej prokuratúry, ktorá sa podľa sťažovateľa riadne nezaoberala jeho právnou vecou (v zásade trestným oznámením a argumentáciou v ďalších podaniach sťažovateľa).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

15. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu alebo orgánu verejnej moci, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

16. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

17. Generálna prokuratúra v napadnutom oznámení uviedla, že 24. mája 2024 jej bolo doručené podanie sťažovateľa k trestnej veci sp. zn. 1Kn47/24/6600, ktoré odovzdala na vyhodnotenie a ďalší zákonný postup krajskej prokuratúre. Uviedla, že podanie sťažovateľa reaguje na upovedomenie zo 14. marca 2024, v ktorého závere bol sťažovateľ poučený podľa čl. 3 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní. Napokon generálna prokuratúra uviedla, že z jej strany nie sú dané dôvody na prijatie konkrétnych zákonných opatrení vyplývajúcich z úradnej povinnosti alebo rozhodnutia nadriadeného prokurátora.

18. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal trestné oznámenie, ktoré vyšetrovateľ uznesením odmietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú dozorujúca prokurátorka zamietla, a napokon podal podanie označené ako podnet na preskúmanie zákonnosti

postupu prokurátora a vyšetrovateľa, ktorý vybavila krajská prokuratúra upovedomením zo 14. marca 2024. Z obsahu upovedomenia vyplýva, že krajská prokuratúra komplexne posúdila postup vyšetrovateľa v predmetnej veci, postup dozorujúcej prokurátorky a taktiež skúmala to, ako boli posúdené podania sťažovateľa z hľadiska obsahu. Z uvedeného upovedomenia vyplýva, že krajská prokuratúra sa zhodla s právnymi závermi vyšetrovateľa, resp. následne dozorujúcej prokurátorky, z ktorých predovšetkým vyplýva, že v predmetnej veci ide primárne o obchodnoprávny spor s poukazom aj na porušenie zásady *ultima ratio* a porušenie princípu obvyklej miery opatrnosti na strane sťažovateľa. Podľa dostupných skutkových okolností vec patrí do právomoci civilných súdov, a nie orgánov činných v trestnom konaní. V predmetnom upovedomení bol sťažovateľ poučený, že prípadná opakovaná žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu v tejto veci už nebude vybavovaná a rovnako na prípadné ďalšie podania v tejto veci nebude reagované ani zaslaním písomného vyrozumenia.

19. Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ napriek poučeniu v predmetnom upovedomení krajskej prokuratúry adresoval ďalšie podanie generálnej prokuratúre zo 14. mája 2024 vzťahujúce sa na danú vec. Generálna prokuratúra pritom v napadnutom oznámení odkázala na poučenie v upovedomení krajskej prokuratúry vyplývajúce zo špecifikovaného príkazu generálneho prokurátora a bez nejakého konkrétneho opatrenia alebo rozhodnutia vec odovzdala krajskej prokuratúre. V uvedenom postupe ústavný súd neidentifikoval také okolnosti, ktoré by indikovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu napadnutým oznámením generálnej prokuratúry a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

20. Systém všeobecného súdnictva je charakterizovaný okrem iných aj zákonom stanoveným okruhom opravných prostriedkov prípadne iných právnych prostriedkov nápravy. Nejde však o neobmedzený počet týchto opravných inštitútov, zákon stanovuje ich uzavretý počet. Obdobný princíp sa aplikuje aj v systéme orgánov činných v predsúdnom trestnom konaní, resp. v systéme prokuratúry, ktorá je kľúčovou inštitúciou v predsúdnom konaní trestnom. Sťažovateľ využil tieto dostupné právne prostriedky nápravy, pričom v upovedomení krajskej prokuratúry zo 14. marca 2024 bol poučený, že v danej procesnej a skutkovej situácii už v tomto systéme nemá dostupný ďalší právny prostriedok nápravy. Sťažovateľ napriek tomu podal ďalšie podanie týkajúce sa predmetnej veci, preto generálna prokuratúra bez nejakého ďalšieho opatrenia alebo rozhodnutia vec odovzdala krajskej prokuratúre. Takýto postup nemožno považovať za porušenie označeného základného práva sťažovateľa.

21. K vecnému prieskumu sťažovateľových námietok došlo zo strany krajskej prokuratúry v upovedomení zo 14. marca 2024, ktoré však sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou nenapáda, preto ústavný súd nemôže skúmať opodstatnenosť námietok sťažovateľa vo veci samej (ústavnú udržateľnosť spôsobu vybavenia jeho námietok).

22. Ústavný súd považuje tiež za relevantné pripomenúť svoju judikatúru, v rámci ktorej už uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09, III. ÚS 14/2018, I. ÚS 239/2018, IV. ÚS 125/2019). Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán

prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa.

23. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

24. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu